STUDIA WŁOCŁAWSKIE

T. 16

TEOLOGICZNE TOWARZYSTWO NAUKOWE
WYŻSZEGO SEMINARIUM DUCHOWNEGO
WE WŁOCŁAWKU

STUDIA WŁOCŁAWSKIE

T. 16

WŁOCŁAWSKIE WYDAWNICTWO DIECEZJALNE
WŁOCŁAWEK 2014

Zespół redakcyjny
ks. Janusz Borucki, ks. Jacek Kędzierski, ks. Lech Król,
ks. Kazimierz Rulka, ks. Ireneusz Werbiński, ks. Henryk Witczak

Recenzenci tomu
ks. prof. dr hab. Czesław Rychlicki, UMK
ks. prof. dr hab. Jerzy Lewandowski, UKSW
prof. dr hab. Waldemar Rozynkowski, UMK
ks. prof. dr hab. Marian Machinek, UWM
ks. prof. dr hab. Wiesław Wenz, PWT Wrocław

Za pozwoleniem władzy kościelnej

Projekt okładki
ks. Kazimierz Rulka

Łamanie
Włocławskie Wydawnictwo Diecezjalne

Korekta
Iwona Tomczak

ISSN 1506-5316

Nakład 300 egz.

Włocławskie Wydawnictwo Diecezjalne
pl. Kopernika 3, 87-800 Włocławek
tel. 54 231 12 45; 518 014 580
e-mail: wwd@diecezja.wloclawek.pl

Księdzu Prałatowi

DR. HAB. WOJCIECHOWI FRĄTCZAKOWI

Kierownikowi Zakładu Historii Kościoła Nowożytnej
Wydziału Teologicznego
Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu
wieloletniemu Profesorowi
Wyższego Seminarium Duchownego we Włocławku
z okazji 65. rocznicy urodzin
niniejszy tom
„Studiów Włocławskich”

dedykują
redakcja i współpracownicy

WIESŁAW ALOJZY MERING
Biskup Włocławski

LIST GRATULACYJNY
DLA JUBILATA KS. PROF. WOJCIECHA FRĄTCZAKA

Drogi Księże Profesorze!

Cieszę się bardzo, że rok 2014 jest dla Księdza Profesora ważną datą; zarówno jeżeli chodzi o lata życia, jak i o kapłańską służbę: właśnie ją chcę podkreślić. Życie bowiem Drogiego Solenizanta, na każdym etapie, pozostało służbą.

Zaczęło się od pracy w Kurii. Te zajęcia nie są zwykle szczególnie cenione przez diecezjalne duchowieństwo. Oznaczają przecież stałą dyspozycyjność, konieczność prawdziwej kultury ducha, kompetencje, zazwyczaj marne uposażenie, umiejętności koncyliacyjne, opanowanie i dużą dozę altruizmu. Mało to? Wśród osobowościowych cech Księdza Profesora musieli je zauważać Biskupi Włocławscy, skoro wybierali, kolejno, Księdza Profesora na współpracownika.

Rodzajem służby dla Kościoła i Diecezji jest praca naukowa, którą Ksiądz Profesor od wielu lat pełni. W dydaktyce zarazem, prowadząc głęboko erudycyjne zajęcia, ucząc warsztatu naukowego rasowego historyka Kościoła, jak i stawiając wysoko poprzeczkę wymagań wobec studentów. Legendy krążące o egzaminach u księdza profesora Frątczaka – potwierdzają tylko prawdę, że dobry nauczyciel ćwiczy intelekt studenta – zapalając go miłością do przedmiotu oraz traktuje go poważnie – stawiając wysokie wymagania.

Ostatnie lata wiązały coraz silniej Księdza Profesora z Wydziałem Teologicznym UMK w Toruniu. Także tej pracy oddał Ksiądz Profesor

cały intelekt i serce. Kościół potrzebuje kolejnych zastępów chrześcijan światłych, doskonale wykształconych, nie ulegających małoduszności, poprawności politycznej, gotowych do poszukiwania Prawdy, a nie ulegających bezkrytycznie „prawdzie" przynoszonej przez media, złą kulturę, ideologiczną papkę. Za to, że Ksiądz Profesor wykonywał swoje zadania świadom wspomnianych wartości – chcę dzisiaj podziękować. Gratuluję odwagi, jasnego widzenia spraw i nazywania ich po imieniu.

Mówi się, że „historia jest nauczycielką życia". To prawda: znajomość przeszłości pozwala uniknąć błędów dzisiaj i w przyszłości. Ksiądz Profesor nie bał się formułować tez zdecydowanie i otwarcie. Nie bał się też odmienności zdania. Solon ostrzegał, że postępuje bezprawnie nie ten, kto posiada inne zdanie od „powszechnie" obowiązującego, lecz ten, kto nie pozwala swobodnie go głosić; za pospolitych przestępców uważał tych, którzy bali się polemiki. W nauce, która przecież szuka prawdy, polemika jest dowodem innego widzenia drogi prowadzącej do prawdy.

Tej uporczywej wierności prawdzie – raz jeszcze gratuluję. To piękna i ważna cecha: tylko ona może nas doprowadzić do obcowania z Prawdą Najwyższą!

Boskiemu Nauczycielowi Prawdy – polecam Osobę Dostojnego Jubilata!

+ Wiesław A. Mering
Biskup Włocławski

BIOGRAM
KS. DR. HAB. WOJCIECHA FRĄTCZAKA

Wojciech Zbigniew Frątczak (najstarszy spośród pięciorga rodzeństwa, jeden brat zmarł jako niemowlę) urodził się 9 kwietnia (w dokumentach państwowych jest błędna data: 9 maja) 1949 r. w miejscowości Księża Wólka (pow. Poddębice), w parafii Niemysłów, skąd pochodziła jego matka. Ochrzczony został (jako Zbigniew Wojciech) 18 kwietnia 1949 r. w Niemysłowie. Rodzice jego, Stefan i Marianna z d. Kałużna, mieszkali wówczas w Popowie, gdzie ojciec pracował w szkole rolniczej jako ogrodnik. Obecnie miejsce to jest dnem zalewu Jeziorsko na rzece Warcie. Około 1954 r. przeprowadzili się do Maszewa (w parafii Jeziorsko), gdzie wydzierżawili od miejscowej dziedziczki kawałek ziemi i dwa mieszkania w dworze. Gdy nieco się dorobili, kupili kawałek ziemi, założyli gospodarstwo (zajmowali się głównie ogrodnictwem) i stopniowo pobudowali konieczne zabudowania.

W latach 1956–1963 Wojciech uczył się w szkole podstawowej w Jeziorsku. W tym czasie, 16 lipca 1961 r., przyjął sakrament bierzmowania. Należał do grona ministrantów. W latach 1963–1967 uczęszczał do Liceum Ogólnokształcącego w Aleksandrowie Łódzkim, gdzie uzyskał świadectwo dojrzałości.

Następnie studiował filozofię i teologię w Wyższym Seminarium Duchownym we Włocławku w latach 1967–1974. Był to czas, w którym polskie władze komunistyczne starały się wszelkimi sposobami utrudniać alumnom seminariów duchownych drogę do kapłaństwa, m.in. poprzez zmuszanie ich do służby wojskowej, od której studenci uczelni świeckich byli zwolnieni. Także alumn Wojciech Frątczak, wraz z sześcioma kolegami kursu II, zmuszony został ją odbyć (28 X 1968 r. – 16 X 1970 r.) w jednostce kleryckiej w Bartoszycach (J.W. 4413). W czasie pobytu w wojsku zdał egzaminy z niektórych przedmiotów z programu kursu II w seminariach w Olsztynie i Pieniężnie, a po powrocie z wojska zdał we Włocławku pozostałe egzaminy z kursu II i został promowany na kurs III.

Historii Kościoła w seminarium włocławskim uczył się u ks. mgr. Stefana Szczeblewskiego, który formację w zakresie historii Kościoła uzyskał na Akademii Teologii Katolickiej, przede wszystkim u znanego i wybitnego historyka polskiego, bernardyna o. Hieronima Eugeniusza Wyczawskiego (1918–1993). Pod kierunkiem ks. Szczeblewskiego Wojciech Frątczak napisał pracę dyplomową pt. „Kościelne czasopiśmiennictwo włocławskie" (Włocławek 1973, 65 s., mszps).

Już w czasie studiów seminaryjnych dał się poznać jako człowiek o nieprzeciętnej niezależności i samodzielności w sposobie bycia, otwarcie i zdecydowanie określający swoje stanowisko. Jako „bardzo chciwy wiedzy" został wytypowany na studia specjalistyczne.

Po ukończeniu studiów seminaryjnych 15 czerwca 1974 r. przyjął święcenia kapłańskie z rąk biskupa włocławskiego Jana Zaręby. Po święceniach przez dwa lata pracował jako wikariusz, najpierw w parafii Bytoń na Kujawach (1 VII 1974 – 12 VIII 1975), a następnie w parafii Russocice (12 VIII 1975 – 5 VIII 1976).

Jesienią 1975 r. został skierowany przez bp. Jana Zarębę na studia specjalistyczne z zakresu historii Kościoła na Akademię Teologii Katolickiej w Warszawie. W pierwszym roku akademickim 1975/76 dojeżdżał na nie z wikariatu, a od początku roku akademickiego 1976/77 kontynuował je jako studia stacjonarne. Trafił tutaj, podobnie jak jego nauczyciel z lat kleryckich, na prowadzone przez o. H.E. Wyczawskiego seminarium Nowożytnej Historii Kościoła Powszechnego w Polsce, na którym napisał pracę magisterską pt. „Włocławskie czasopisma kościelne w latach 1898–1939" i 20 XI 1978 r. uzyskał stopień magistra teologii w zakresie historii Kościoła.

Po zaliczeniu kursu doktoranckiego (1978–1979) został skierowany do pracy w Kurii Diecezjalnej Włocławskiej, gdzie przez 27 lat (1 X 1979 – 30 IX 2001, 2002 – 18 VI 2007) pełnił różne funkcje. Najpierw, od 1 października 1979 r., pracował na pół etatu w archiwum kurialnym, a następnie przez 20 lat – od 19 grudnia 1981 r. do 1 lutego 2002 r. (formalnie umowa o pracę rozwiązana została kilka miesięcy wcześniej – 30 IX 2001 r.) – pełnił funkcję notariusza kurialnego. Dnia 9 stycznia 1982 r. został mianowany ponadto członkiem Diecezjalnej Komisji Charytatywnej (na trzy lata), a 27 lutego tego roku zastępcą referenta (dyrektora) charytatywnego (zwolniony z tej funkcji 22 czerwca 1985 r.).

Nie zaprzestał jednak pracy naukowej. W pierwszych latach pracy kurialnej napisał, pod kierunkiem o. Hieronima Wyczawskiego, rozprawę doktorską pt. „Biskup Michał Kozal. Życie – męczeństwo – kult", którą

obronił 7 XII 1981 r. (została ona później opublikowana drukiem) i 14 XII 1981 r. otrzymał stopień doktora teologii w zakresie historii Kościoła. Ta powstała z inspiracji bp. J. Zaręby monografia była potrzebna do prowadzenia procesu beatyfikacyjnego biskupa Michała. Jednak zbieranie materiałów do pracy było znacznie utrudnione z powodu włączenia wielu dokumentów do akt prowadzonego procesu beatyfikacyjnego, co czyniło je praktycznie niedostępnymi. Nie mógł też liczyć na pomoc promotora procesu z ramienia diecezji, ks. Stanisława Librowskiego, który miał inną wizję kolejności podejmowania opracowań dotyczących biskupa Kozala. Napisana przez ks. Frątczaka rozprawa dla potrzeb prowadzenia procesu beatyfikacyjnego została przetłumaczona na język włoski przez ks. Tomasza Kaczmarka (Vescovo Michal Kozal. Vita – attività – culto, Włocławek 1985).

Dwa lata po obronie pracy doktorskiej, od roku 1983 (nominacja z 2 IX 1983 r.) podjął prowadzenie wykładów z historii Kościoła w czasach nowożytnych i najnowszych w Wyższym Seminarium Duchownym we Włocławku, które prowadzi do dnia dzisiejszego. W 2001 r., po utworzeniu Wydziału Teologicznego na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika, podjął tam wykłady z historii Kościoła jako adiunkt. W tym czasie, 29 października 2008 r., po przedstawieniu rozprawy pt. *Diecezja włocławska w czasie II wojny światowej* i pozytywnym przebiegu kolokwium habilitacyjnego na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Opolskiego (26 X 2008 r.), uzyskał tytuł naukowy doktora habilitowanego nauk teologicznych w zakresie historii Kościoła. Od 1 października 2011 r. jest kierownikiem Zakładu Historii Kościoła Nowożytnej na Wydziale Teologicznym UMK w Toruniu. Ponadto w latach 1992–2013 wykładał historię Kościoła na Studium Teologii we Włocławku (Papieski Wydział Teologiczny w Warszawie – Sekcja św. Jana Chrzciciela).

Po odejściu ze stanowiska notariusza, od 1 lutego 2002 r. do 30 czerwca 2007 r. zatrudniony był przez Kurię Diecezjalną Włocławską na pół etatu w Archiwum Diecezjalnym we Włocławku.

Wielokrotnie powierzano mu różne prace redakcyjne i wydawnicze. Przez 20 lat (1981–2001) uczestniczył w redagowaniu „Kroniki Diecezji Włocławskiej", najpierw jako członek zespołu redakcyjnego, a potem przez 13 lat (1988–2001) był faktycznym jej redaktorem. W 1988 r. kiedy zaczęto wydawać na małej poligrafii „Biuletyn Kurii Diecezjalnej we Włocławku", który miał być uzupełnieniem „Kroniki", jego redagowanie powierzono także ks. Frątczakowi i pełnił on tę funkcję do 2001 r. Uczestniczył także w redagowaniu trzech roczników diecezji włocławskiej

(dużych). Był redaktorem roczników na rok 1983 i 1991 (w tym ostatnim opracował także informacje historyczne o parafiach w dekanatach: sieradzki I, sieradzki II, szadkowski, warcki, złoczewski) oraz członkiem zespołu redakcyjnego okazałego rocznika na rok 2000 (*Diecezja włocławska 2000*, Włocławek 2001). Ponadto w latach 1983–2007 był członkiem rady redakcyjnej „Zapisków Kujawsko-Dobrzyńskich", wydawanych przez Włocławskie Towarzystwo Naukowe.

W 1987 r. (7 września) został włączony do komisji ds. publikacji pism bł. Michała Kozala, powołanej przez biskupa pomocniczego diecezji włocławskiej Romana Andrzejewskiego, który został też jej przewodniczącym. Oprócz przydzielonych mu do przygotowania do druku części pism Kozala ks. Frątczak opracował także instrukcję tego wydawnictwa źródłowego. Pisma w znacznej części zostały opracowane redakcyjnie, ale – z braku podjęcia odpowiedniej decyzji ze strony władz diecezjalnych – nie zostały ostatecznie opublikowane, co zapewne okaże się niekorzystne dla ewentualnego przyszłego procesu kanonizacyjnego.

Ks. Frątczak miał też znaczący udział w zorganizowaniu we Włocławku (ul. Gdańska) dwóch izb pamięci wybitnych osobistości związanych z diecezją włocławską: bp. Michała Kozala (1987) i prymasa Stefana Wyszyńskiego (mianowany członkiem komisji dla zorganizowania tej izby 26 kwietnia 1994 r.). Przez wiele lat był ich kustoszem, aż do czasu ich faktycznej likwidacji w 2008 roku. Eksponaty z obu izb zostały przeniesione do Muzeum Diecezjalnego we Włocławku i czekają na zorganizowanie tam odpowiednich ekspozycji.

Po otworzeniu się w latach osiemdziesiątych XX wieku możliwości prowadzenia przez Kurię Diecezjalną Włocławską wewnętrznej działalności poligraficznej, ks. Frątczak – wykazujący się sporymi zdolnościami technicznymi w tej dziedzinie – najpierw obok ks. Leonarda Urbańskiego, a potem stopniowo coraz bardziej samodzielnie zajmował się sprawą zakupu odpowiednich maszyn kopiujących i poligraficznych, ich obsługi oraz konserwacji. Formalnym potwierdzeniem jego praktycznej działalności w tym zakresie było mianowanie go w 1988 r. (9 kwietnia) odpowiedzialnym za wydawanie wszystkich publikacji kurialnych („Kronika Diecezji Włocławskiej", „Biuletyn Kurii Diecezjalnej Włocławskiej", „Rocznik Diecezji Włocławskiej", „Kalendarz Liturgiczny Diecezji Włocławskiej"). Po erygowaniu w 1989 r. Włocławskiego Wydawnictwa Diecezjalnego przez rok zajmował się różnymi powierzanymi mu przez dyrektora Wydawnictwa sprawami, a został zwolniony 20 września 1990 r. z pracy w tej

instytucji (gdzie – jak sam pisał – przyszło mu pełnić funkcję „szofera i drukarza") na własną prośbę (z 28 V 1990 r.).

Jest członkiem trzech towarzystw naukowych. Jako członek Sekcji historii Kościoła Polskiego Towarzystwa Teologicznego brał co roku udział w zjazdach polskich wykładowców historii Kościoła. W 1999 r. (8–9 kwietnia) zorganizował taki zjazd we Włocławku, podczas którego świętowano też 85. rocznicę urodzin nestora historyków włocławskich, ks. prof. Stanisława Librowskiego. Organizował też inne sympozja historyczne w diecezji. Od 1983 r. jest członkiem Włocławskiego Towarzystwa Naukowego i przez czternaście lat (1983–2007) należał do Zarządu tego Towarzystwa. Jest także członkiem Teologicznego Towarzystwa Naukowego Wyższego Seminarium Duchownego we Włocławku od chwili jego formalnego powołania, tzn. od 1984 r.

W 1991 r. (14 lutego) został włączony do komitetu, któremu wyznaczono jako zadanie przygotować włocławski etap czwartej pielgrzymki ojca świętego Jana Pawła II do Ojczyzny. W 1994 r. występował jako przedstawiciel biskupa włocławskiego w niektórych spotkaniach Europejskiego Komitetu Organizacyjnego Jubileuszu 1000-lecia Śmierci św. Wojciecha i w ramach tych obchodów zorganizował 26 maja 1995 r. w Kazimierzu Biskupim sympozjum pt. „Przed tysiącleciem męczeństwa świętego Wojciecha", z udziałem prymasa J. Glempa. W 2008 r. (15 października) został włączony jako członek Komisji ds. Obchodów Jubileuszu Konsekracji Katedry Włocławskiej.

W 1993 r. (11 grudnia) został mianowany dyrektorem Stacji Radia Maryja we Włocławku. Realnie oceniając, że włocławskie środowisko kościelne nie ma możliwości utworzenia własnego programu radiowego, przekazał, za zgodą biskupa włocławskiego, częstotliwość przydzieloną diecezji włocławskiej centrali Radia Maryja w Toruniu, zastrzegając diecezji możliwość emitowania w miarę potrzeby własnych audycji.

Oprócz pracy naukowej, dydaktycznej, urzędniczej i organizacyjnej przeszło mu pełnić wiele innych funkcji.

W 1986 r. przez pięć i pół miesiąca (od 13 stycznia do 1 lipca) pełnił funkcję tymczasowego administratora parafii Chrystusa Króla we Włocławku (Rózinowie).

Udzielał się w duszpasterstwie specjalnym i czyni to nadal. W 1982 r. został wyznaczony przez władzę diecezjalną na opiekuna pielgrzymki do Rzymu na kanonizację bł. Maksymiliana Marii Kolbego (10 października 1982 r.). W 1984 r. (19 listopada) mianowany został (na 3 lata) referentem

ds. duszpasterstwa wczasowo-turystycznego w Wydziale Duszpasterskim Kurii Diecezjalnej Włocławskiej, a potem jego odpowiedzialność w tym zakresie została określona jako duszpasterstwo pielgrzymów i turystów (do 2007 r.). Z nominacji bp. Jana Zaręby był kapelanem i delegatem biskupim do sprawy wyborów u sióstr karmelitanek bosych we Włocławku-Michelinie, od czasu ich sprowadzenia (1985) do czasu wybudowania nowego klasztoru i zamknięcia klauzury (1991).

Od 12 listopada 1981 r. do 6 czerwca 1982 r. był stałym zastępcą kapelana Zakładu Karnego we Włocławku-Mielęcinie. Wypadło mu pełnić tę funkcję w najbardziej represyjnym okresie wprowadzonego przez władze komunistyczne stanu wojennego w Polsce (1981–1983). Zakład ten był w tym czasie miejscem więzienia członków związku zawodowego „Solidarność". Ks. Frątczak, który nigdy nie był człowiekiem strachliwym, potrafił i w tym czasie w miarę swych możliwości pomagać tamtejszym więźniom politycznym także w zakresie bardzo praktycznym, przede wszystkim przez przekazywanie informacji internowanym oraz od internowanych na zewnątrz.

Kolejnym aspektem jego działalności duszpasterskiej jest duszpasterstwo strażaków i myśliwych. Zapewne od czasu służby wojskowej pozostał mu sentyment do służb mundurowych. Nieformalnie myślistwem interesował się od dawna. Formalnie w 1993 r. został członkiem Polskiego Związku Łowieckiego i został przyjęty do koła nr 7 „Bóbr", następnie został członkiem Koła Łowieckiego nr 108 „Darz Bór" we Włocławku i pełni w nim funkcję prezesa. W 1997 r. (7 listopada) został mianowany wojewódzkim kapelanem Polskiego Związku Łowieckiego we Włocławku, a 7 grudnia tegoż roku kapelanem Wojewódzkiej Straży Pożarnej we Włocławku. W następnym roku (13 marca 1998 r.) powierzono mu funkcję koordynatora duszpasterstwa myśliwych w Polskim Związku Łowieckim i pełni tę funkcję do dziś. Z tej racji brał udział w licznych centralnych uroczystościach myśliwskich w Warszawie i innych okręgach PZŁ. W 2006 r. (26 stycznia) został mianowany diecezjalnym duszpasterzem myśliwych i straży pożarnych w diecezji włocławskiej i pełni tę funkcję dotychczas.

W uznaniu jego pracy dla Kościoła został wyróżniony godnościami kościelnymi. W 1994 r. (24 lutego) został mianowany kapelanem papieskim. Jest także od 2 lutego 2009 r. kanonikiem gremialnym kapituły katedralnej we Włocławku.

Otrzymał wiele odznaczeń świeckich, w tym – państwowych: Brązowy Krzyż Zasługi, Złoty Krzyż Zasługi (2002, na wniosek Włocław-

skiego Towarzystwa Naukowego); strażackich: Srebrny Medal za Zasługi dla Pożarnictwa, Złoty Medal za Zasługi dla Pożarnictwa, Złoty Znak Związku, Medal Honorowy im. Bolesława Chomicza (najwyższe odznaczenie Ochotniczej Straży Pożarnej), Członek Honorowy Straży Ochotniczej w Świątkowicach; łowieckich: Brązowy Medal Zasługi Łowieckiej, Srebrny Medal Zasługi Łowieckiej, Medal Św. Huberta, Medal Za Zasługi dla Łowiectwa Ziemi Sieradzkiej, Medal za Zasługi dla Łowiectwa Kujawsko-Dobrzyńskiego, Medal Zasłużony dla Toruńskiej Organizacji Łowieckiej (2013); innych: Medal Komisji Edukacji Narodowej (2013), Złota Odznaka z okazji XXV-lecia NSZZ Solidarności Regionu Kujaw i Ziemi Dobrzyńskiej, Medal Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego (2009).

* * *

DOROBEK PISARSKI ks. Frątczaka, liczący w sumie ponad 360 pozycji, dotyczy w przeważającej części szeroko rozumianej tematyki diecezji włocławskiej. Podjął ją przede wszystkim w pracach pisanych dla osiągnięcia stopnia lub tytułu naukowego. Praca magisterska dotyczy czasopiśmiennictwa diecezji włocławskiej, rozprawa doktorska – życia, męczeństwa i kultu biskupa sufragana włocławskiego Michała Kozala, praca habilitacyjna – dziejów diecezji włocławskiej w czasie drugiej wojny światowej. Wszystkie te prace są na tyle wartościowe i potrzebne, że zostały ogłoszone drukiem, a dwie ostatnie z nich kilkakrotnie (praca doktorska trzykrotnie, praca habilitacyjna dwukrotnie).

Z 34 artykułów naukowych ks. Frątczaka niemal wszystkie dotyczą diecezji włocławskiej. Tylko trzy dotyczą innej tematyki z zakresu historii Kościoła. Ważnym aspektem badań naukowych ks. Frątczaka są, jak wynika z tego, co napisano powyżej, dzieje diecezji włocławskiej w czasie II wojny światowej. Tej tematyki dotyczyła już jego praca doktorska poświęcona życiu i męczeństwu biskupa sufragana włocławskiego Michała Kozala. Następnie kilkakrotnie powracał do tej tematyki, ujmując w kolejnych (dziesięciu) artykułach różne jej aspekty.

Rozprawa o biskupie Kozalu składa się z sześciu rozdziałów, w których przedstawiono kolejne etapy życia Michała Kozala. Rozdział pierwszy został poświęcony jego środowisku rodzinnemu i latom młodzieńczym. W rozdziale drugim omówione zostały jego pierwsze lata pracy w kapłaństwie, wypełnione zajęciami duszpasterskimi. Działalność na stanowisku prefekta szkolnego w Bydgoszczy, a następnie sprawowanie funkcji moderatora

i profesora w Seminarium Duchownym w Gnieźnie, a więc całokształt jego pracy pedagogiczno-wychowawczej, zostały przedstawione w rozdziale trzecim. Następnie została omówiona jego krótkotrwała działalność jako biskupa sufragana włocławskiego. Wreszcie uwięzienie Kozala i jego obozowe koleje losu stały się tematem piątego rozdziału. W ostatnim rozdziale pracy zamieszczono opis okoliczności jego śmierci, przedstawiono kult pośmiertny i aktualny stan jego procesu beatyfikacyjnego.

Ukoronowaniem tego zakresu badań naukowych ks. Frątczaka jest praca habilitacyjna *Diecezja włocławska w czasie II wojny światowej* (Włocławek 2008; wyd. 2 popr. i uzup., Włocławek 2013). Recenzujący ją autor napisał: „Polska historiografia kościelna wzbogaciła się o cenne studium podejmujące trudny okres okupacji hitlerowskiej na terenie diecezji włocławskiej. Dzięki solidnie przeprowadzonej kwerendzie praca stała się wszechstronnym opracowaniem, które imponuje analizą faktów i skrupulatnością w ustalaniu strat osobowych i materialnych poniesionych przez Kościół włocławski w latach 1939–1945. Stała się ona przez to publikacją, która zasługuje nie tylko na dostrzeżenie, ale i rekomendację. Żywić należy nadzieję, że tak rzetelnie przygotowana monografia na trwałe wpisze się w kanon prac odnoszących się do położenia Kościoła katolickiego pod okupacją hitlerowską, a dla przeciętnego czytelnika stanie się przewodnikiem po trudnych i męczeńskich dziejach diecezji włocławskiej".

Bardzo ważne w dorobku ks. Frątczaka są także dwa artykuły dotyczące roli Kościoła w życiu miasta Włocławka, będącego stolicą diecezji, a niegdyś także miastem biskupim, opublikowane na przełomie XX i XXI wieku w najnowszej dwutomowej monografii tego miasta, pod red. J. Staszewskiego (*Włocławek. Dzieje miasta*): *Włocławskie środowisko kościelne* w latach 1793–1918 (t. 1, Włocławek 1999, s. 563–581); *Kościół rzymskokatolicki we Włocławku w okresie Drugiej Rzeczypospolitej* (t. 2, Włocławek 2001, s. 221–255).

Ks. Frątczak prowadził też badania nad dziejami poszczególnych parafii diecezji włocławskiej. Najpierw przez wiele lat zbierał materiały do monografii parafii, z której pochodzi, mianowicie Jeziorska. W efekcie tych badań powstała okazała monografia tej parafii, opublikowana dwukrotnie (Włocławek 2003, 2006).

Oprócz dwóch opublikowanych monografii dwóch parafii (Jeziorska i Niemysłowa) w ostatnich latach opublikował kilka artykułów dotyczących dziejów innych parafii, opracowanych przede wszystkim na podstawie akt wizytacyjnych.

Ks. Frątczak ma też znaczne zasługi w biografistyce diecezji włocławskiej. Na pierwszym miejscu należy wymienić tu jedenaście haseł bio-biliograficznych duchownych diecezji włocławskiej opublikowanych w *Słowniku polskich teologów katolickich* (t. 6, 8, 9), pięć życiorysów w publikacji *Zasłużeni dla Włocławka* (Włocławek 1991), siedemnaście biogramów we *Włocławskim słowniku biograficznym* (t. 1–4, 6), a także 30 biogramów w specjalnym samoistnym dodatku do „Kroniki Diecezji Włocławskiej" w 1989 r. Ponadto od 1976 r. pisał systematycznie nekrologii zmarłych kapłanów diecezji włocławskiej, publikowane najpierw tylko w „Kronice Diecezji Włocławskiej", a potem (od 1984 r.) także w dwutygodniku diecezji włocławskiej „Ład Boży". W sumie zebrało się ich ponad 200.

Ponadto opublikował ponad 20 artykułów popularnonaukowych lub popularnych w wyżej wspomnianym dwutygodniku „Ład Boży".

Na marginesie zasadniczych zainteresowań naukowych ks. Frątczaka należy zauważyć kilka publikacji powstałych z racji jego zaangażowania w myślistwie, którego jest fascynatem.

Wydawałoby się, że podejmowana przez ks. Frątczaka „lokalna" tematyka sprawi, iż jego publikacje będą znane jedynie w środowisku włocławskim. Liczne cytowania jego opracowań także w publikacjach powstałych poza tym środowiskiem wskazują jednak, że są one znane znacznie szerzej.

Chociaż ks. Frątczak w swoich badaniach naukowych opiera się przede wszystkim na materiałach archiwalnych, najczęściej tych przechowywanych w Archiwum Diecezjalnym we Włocławku, to jednak nigdy nie zaniedbywał zgromadzenia własnego księgozbioru jako warsztatu pracy naukowej. Zresztą – jak sam przyznaje – „zawsze był zachłanny na książki". Poprzez kupno i darowizny publikacji (często z dedykacjami autorów), a także kopiowanie wydawnictw w inny sposób nieosiągalnych, zgromadził znaczący zbiór, w którym znalazły się także pozycje z tematyki pozahistorycznej, ponieważ z reguły nie pozbywał się otrzymanych książek, choć od czasu do czasu przekazywał niektóre z nich w darze do biblioteki Wyższego Seminarium Duchownego we Włocławku (włączono około 200 wol.). Dopiero w ostatnich latach oczyścił swój księgozbiór z publikacji o tematyce pozahistorycznej, przekazując je innym. Obecnie jego księgozbiór liczy jeszcze ponad 2000 woluminów. Zebrał też, z nadzieją na przyszłe wykorzystanie, wiele kserokopii materiałów archiwalnych.

opracował ks. Kazimierz Rulka

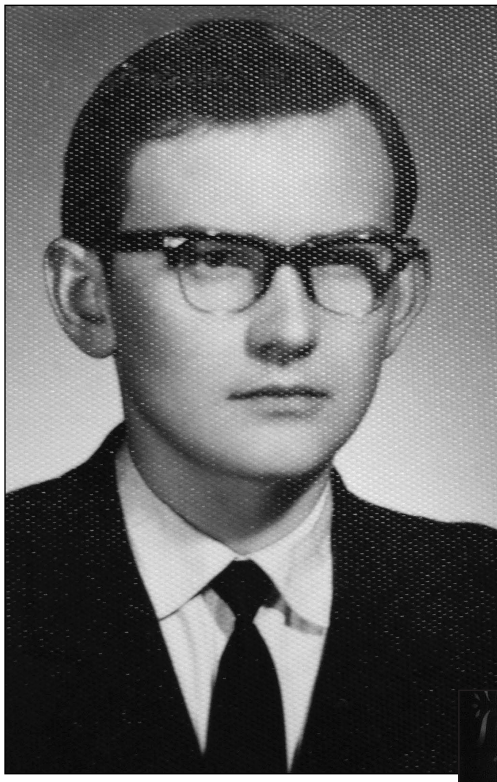

Uczeń

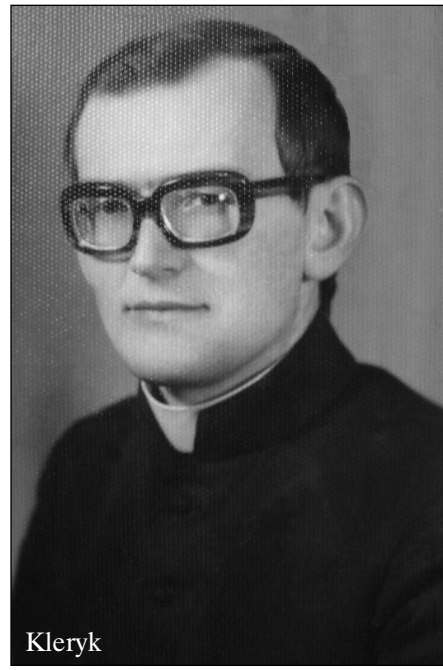

Kleryk

Kapłan

Kanonik włocławskiej kapituły katedralnej

Kleryk-żołnierz 1968–1970

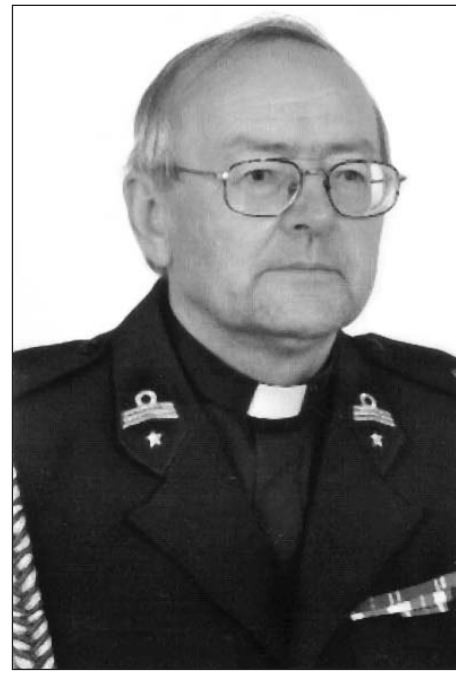

Kapelan strażaków

Kapelan myśliwych

Jubilat z fantazją

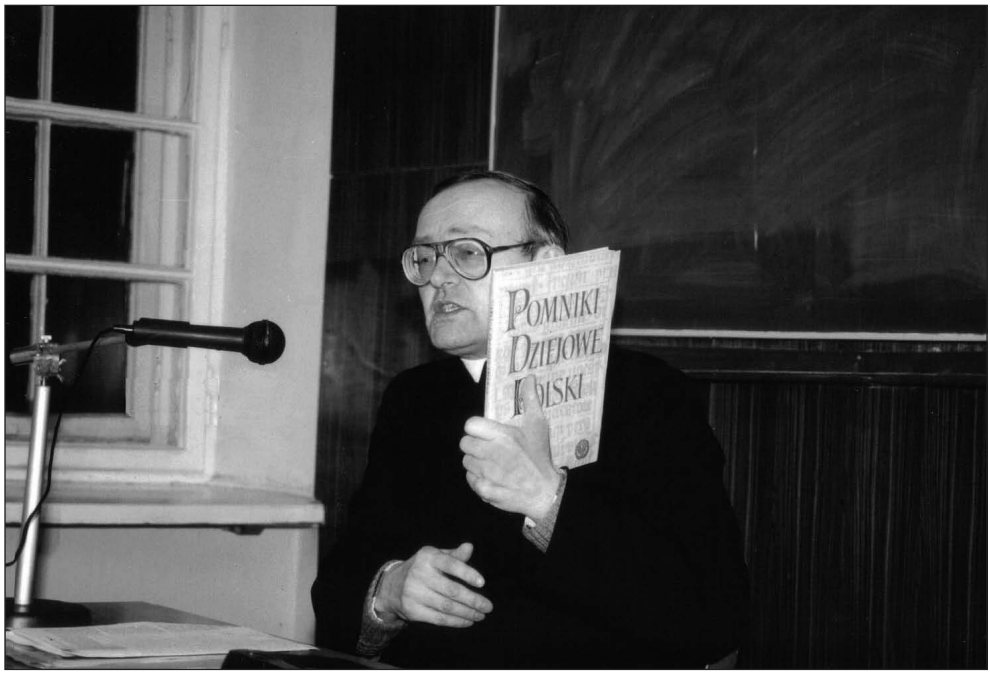

Wykładowca historii

Członek Zarządu Włocławskiego Towarzystwa Naukowego

Z ojcem świętym Janem Pawłem II

Wizyta przedstawicieli władz PZŁ u prymasa Józefa kard. Glempa. Od prawej: łowczy krajowy dr Lech Bloch, łowczy okręgowy we Włocławku Grzegorz Wiśniewski, kapelan ks. W. Frątczak

Życzenia wigilijne składane biskupowi Wiesławowi Alojzemu Meringowi
przez delegację Okręgu Włocławskiego PZŁ

W imieniu biskupa włocławskiego Bronisława Dembowskiego
na spotkaniu z Lechem Wałęsą we Włocławku

Z biskupem Bronisławem Dembowskim w Ciechocinku w czasie konkursu sygnalistów

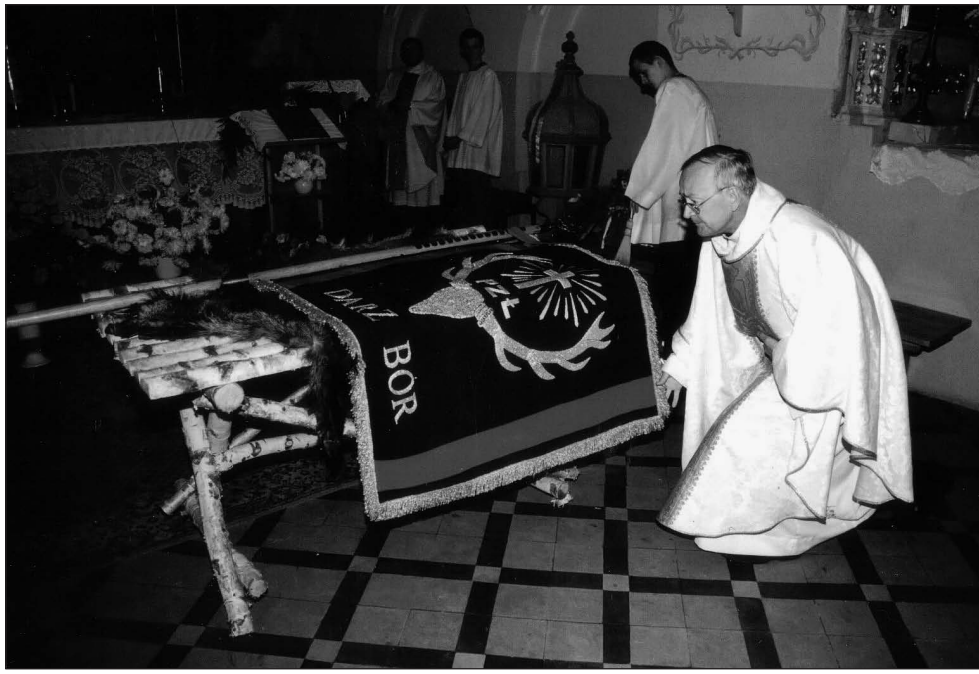

Poświęcenie sztandaru Koła Łowieckiego „Darz Bór”

Kapelani PZŁ na polowaniu na bażanty. Od lewej ks. Józef Seweryn z Przedcza, ks. W. Frątczak, ks. Gabriel Aronowski z Brodnicy, ks. Leon Ulatowski z Torunia (zm. 2013), ks. Ryszard Pruczkowski z Bydgoszczy

Kącik myśliwski Jubilata w jego mieszkaniu

Koledzy kursowi w 25. rocznicę święceń kapłańskich przed meczetem skały w Jerozolimie. Stoją od lewej: ks. prof. Ireneusz Werbiński, ks. mgr Stanisław Tofil, ks. Sylweriusz Antczak, ks. mgr Dionizy Lewandowski. Siedzą od lewej: ks. W. Frątczak, ks. dr. hab. Tomasz Kaczmarek, ks. prof. Krzysztof Konecki, ks. mgr Stefan Maćczak (zm. 2014)

W kręgu rodzinnym

WYKAZ PUBLIKACJI
KS. DR. HAB. WOJCIECHA FRĄTCZAKA

Skróty:
AtK – „Ateneum Kapłańskie”
KDWł – „Kronika Diecezji Włocławskiej”
ŁB – „Ład Boży” (Włocławek)
ŁB/N – „Ład Boży” (dodatek do „Niedzieli”), 1998–1999
MDWł – „Miesięcznik Diecezji Włocławskiej – Kronika”
SPTK – Słownik polskich teologów katolickich, t. 5–9, Warszawa 1983–2006
WłSB – Włocławski słownik biograficzny, t. 1–6, Włocławek 2004–2011

I. Publikacje samoistne i rozprawy

1. Biskup Michał Kozal (1893–1943), w: Chrześcijanie, red. B. Bejze, t. 12, Warszawa 1984, s. 9–92 [rozprawa doktorska]; toż, wyd. popularne pt. Biskup Michał Kozal. Życie – męczeństwo – kult. Warszawa 1987, 131 s., [6] k. tabl.; toż, wyd. 2 popr., Włocławek 2009, 207, [1] s.

2. Włocławskie czasopisma kościelne w latach 1898–1939, Włocławek 1998, 66 s. [praca magisterska].

3. Kościół św. Jana Chrzciciela we Włocławku, Włocławek 2002, 16 s.

4. Patroni myśliwych. Św. Eustachy, św. Hubert, św. Bawon, Włocławek 2002, 61, [2] s.

5. Monografia parafii Jeziorsko, wyd. 1, Włocławek 2003, 132 s.; toż, wyd. 2 popr., Włocławek 2006, 152 s.
Rec.: K. R[ulka], KDWł, 2003, s. 324–326; M. Różański, „Łódzkie Studia Teologiczne”, 13(2004), s. 437–438.

6. Diecezja włocławska w czasie II wojny światowej. Włocławek 2008, 455 s. [rozprawa habilitacyjna]; toż, wyd. 2 popr. i uzup., Włocławek 2013, 446, [2] s.
Rec.: Ł. Krucki, AtK, 162(2014), s. 407–410.

7. Niemysłów – miasto czy wieś. Monografia parafii do 1914 r., Włocławek 2011, 143, [16] s.

II. Artykuły naukowe

8. Okoliczności śmierci bpa Kozala, KDWł, 66(1983), s. 41–43.

9. Biskup Michał Kozal – nauczyciel i wychowawca, AtK, 100(1983), s. 403–412.

10. Biskup Michał Kozal – zarys biograficzny, AtK, 109(1987), s. 506–513.

11. Listy obozowe biskupa Michała Kozala, AtK, 109(1987), s. 532–538.

12. Ks. Piotr Tomaszewski – wojenny rektor włocławskich kleryków, KDWł, 72(1989), s. 79–90.

13. Biskup Stanisław Zdzitowiecki – twórca ośrodka naukowo-wydawniczego we Włocławku, KDWł, 73(1990), s. 165–171.

14. Straty personalne diecezji włocławskiej w czasie II wojny światowej, KDWł, 75(1992), s. 171–174.

15. Martyrologia duchowieństwa diecezji włocławskiej w latach 1939–1945, w: Martyrologia duchowieństwa polskiego 1939–1956, Łódź 1992, s. 58–67.
Rec.: K. Rulka, „Zapiski Kujawsko-Dobrzyńskie" 8(1993), s. 240–242.

16. Dzieje Seminarium w latach niewoli narodowej, w: Od wieków kształci pasterzy. Wyższe Seminarium Duchowne we Włocławku, Włocławek 1994, s. 16–19.

17. Dzieje Seminarium w okresie międzywojennym, w: Od wieków kształci pasterzy. Wyższe Seminarium Duchowne we Włocławku, Włocławek 1994, s. 19–23.

18. Wezwania kościołów parafialnych w diecezji włocławskiej, KDWł, 78(1995), s. 21–32.

19. Ślady pamięci Prymasa Wyszyńskiego we Włocławku, w: Tu żył, wzrastał i pracował, Włocławek 1996, s. 68–78; toż, zmienione pt. Znaki pamięci Prymasa Wyszyńskiego we Włocławku, AtK, 136(2001), s. 498–505.

20. Profesorowie historii (od 1908 r.), w: 425 lat Wyższego Seminarium Duchownego we Włocławku. Profesorowie i moderatorzy XX wieku, Włocławek 1997, s. 95–100.

21. Chrześcijańska Europa i Kościół w X wieku, AtK, 128(1997), s. 335–345.

22. Dzieje misji św. Wojciecha, AtK, 128(1997), s. 358–372.

23. 90 lat „Kroniki Diecezji Włocławskiej". KDWł, 80(1997), s. 49–57.

24. Diecezja włocławska w stanie wojennym (1981–1983) w świetle zachowanej korespondencji i dokumentów, „Studia Włocławskie", 2(1999), s. 328–341.

25. Włocławskie środowisko kościelne w latach 1793–1918, w: Włocławek. Dzieje miasta, red. J. Staszewski, t. 1, Włocławek 1999, s. 563–581.

26. Geneza i dzieje kościoła w Ciechocinku, w: Wiara i świadectwo Apostołów Piotra i Pawła, praca zbiorowa pod red. J. Kędzierskiego, Ciechocinek 2000, s. 17–43.

27. Działalność charytatywna Kościoła katolickiego we Włocławku w latach 1914–1939, „Zapiski Kujawsko-Dobrzyńskie", 14(2000), s. 153–165.

28. Spis akt metrykalnych ukradzionych przez Niemców w czasie II wojny światowej i dotąd przechowywanych w archiwach niemieckich, KDWł, 84(2001), s. 332–351.

29. Kościół rzymskokatolicki we Włocławku w okresie Drugiej Rzeczypospolitej. w: Włocławek. Dzieje miasta, red. J. Staszewski, t. 2, Włocławek 2001, s. 221–255.

30. Kościół rzymskokatolicki w Ciechocinku, w: Ciechocinek. Dzieje uzdrowiska, red. S. Kubiak, Włocławek 2001, s. 395–413.

31. Zakony żeńskie w diecezji włocławskiej, w: W Panu złożyłem nadzieję. Księga pamiątkowa ku czci Biskupa Czesława Lewandowskiego w 80. rocznicę urodzin, Włocławek 2002, s. 178–197.

32. Błogosławiony biskup Michał Kozal patron Włocławka, KDWł, 85(2002), s. 683–688.

33. Z dziejów duszpasterstwa specjalnego w diecezji włocławskiej, w: Prawda i miłość. Księga pamiątkowa ku czci Biskupa Bronisława Dembowskiego na złoty jubileusz kapłaństwa, Włocławek 2003, s. 359–367.

34. Kult św. Floriana, patrona strażaków, w jego 1700. rocznicę śmierci, w: 130 lat ochrony przeciwpożarowej we Włocławku, red. Z. Zasada, Włocławek 2005, s. 123–135.

35. Służba wojskowa alumnów diecezji włocławskiej jako forma represji wobec Kościoła, AtK, 144(2005), s. 27–44.

36. Ks. dr hab. Witold Kujawski, profesor UMK – archiwista, historyk, duszpasterz, „Studia Włocławskie", 8(2005), s. 9–23.

37. Ks. Stanisław Librowski jako świadek i dokumentalista martyrologii diecezji włocławskiej, „Studia Włocławskie", 10(2007), s. 77–84.

38. Nowe źródła do badań nad finansami diecezji włocławskiej za rządów biskupa Jana Zaręby, „Teologia i Człowiek", 11(2008), s. 57–64.

39. Niemysłów w świetle wizytacji z 1790 roku, w: Sprawiedliwość, pokój i radość w posługiwaniu biskupim. Księga pamiątkowa ku czci Jego Ekscelencji Księdza Biskupa dr. Wiesława Alojzego Meringa z okazji 65. rocznicy urodzin, red. A. Niemira, K. Rulka, J. Szymański, Włocławek 2010, s. 197–207.

40. Duchowieństwo dekanatu tureckiego w świetle zarządzenia bp. Aleksandra Bereśniewicza z 6 III 1884 r., „Teologia i Człowiek", 18(2011), s. 215–248.

41. Duszpasterze parafii Drużbin (od XVI wieku), „Teologia i Człowiek", 20(2012), s. 193–206.

42. Diecezja włocławska, w: Progrediamur oportet in spe. 20-lecie bulli Jana Pawła II *Totus Tuus Poloniae populus*. Księga jubileuszowa dedykowana Jego Ekscelencji Arcybiskupowi Józefowi Kowalczykowi, Metropolicie Gnieźnieńskiemu, Prymasowi Polski, z okazji złotego jubileuszu kapłaństwa, Warszawa 2012, s. 203–206. [Współaut.: bp Wiesław Mering].

43. Świnice Warckie w świetle wizytacji z 1779 roku, w: Lux ex Silesia. Księga pamiątkowa dedykowana Księdzu Profesorowi Józefowi Mandziukowi w 70. rocznicę urodzin, red. W. Gliński, Warszawa 2013, s. 225–235.

III. Bibliografie, sprawozdania i recenzje

44. Bibliografia prac biskupa Jana Zaręby do 1983 r., AtK, 102(1984), s. 495–499.

45. Sesja naukowa księży profesorów i wykładowców historii Kościoła [na temat: „Milenium Świętego Wojciecha"], AtK, 128(1997), s. 466–469.

46. 650. rocznica bitwy pod Płowcami, KDWł, 64(1981), s. 277–278. [Bez podp.].

47. Z konferencji księży dziekanów odbytej 21 lutego 1985 r., KDWł, 68(1985), s. 39–40.

48. Z konferencji księży dziekanów odbytej w Kaliszu 11 września [1985 r.], KDWł, 68(1985), s. 240.

49. Z konferencji księży dziekanów odbytej 17 września 1986 r., KDWł, 69(1986), s. 218–219.

50. Nowa książka o biskupie Kozalu [rec.:] S. Pastuszewski, Bydgoski okres (1923–27) w życiu błogosławionego Michała Kozala, Bydgoszcz 1995; KDWł, 79(1996), s. 30–31.

51. [Rec.:] R. Prejs, Administracja diecezjalna w Królestwie Polskim w latach 1864–1918. Studium prozopograficzne, Lublin 2012; „Teologia i Człowiek", 23(2013)3, s. 185–191.

IV. Bio-bibliogramy

52. Kozal Michał, w: SPTK, t. 6, Warszawa 1983, s. 183–184.

53. Jóźwiak Franciszek, w: SPTK, t. 8, Warszawa 1995, s. 255–256.

54. Kaźmierczak Jerzy, w: SPTK, t. 8, Warszawa 1995, s. 265.

55. Przybyła Alfons, w: SPTK, t. 8, Warszawa 1995, s. 479–480.

56. Rzeszewski Marian, w: SPTK, t. 8, Warszawa 1995, s. 506–411.

57. Zaręba Jan, w: SPTK, t. 8, Warszawa 1995, s. 666–672.

58. Żelazek Józef, w: SPTK, t. 8, Warszawa 1995, s. 681–682.

59. Korpusiński Tadeusz, w: SPTK, t. 9, Warszawa 2006, s. 299–300.

60. Mączyński Franciszek, w: SPTK, t. 9, Warszawa 2006, s. 407–408.

61. Musialik Zdzisław, w: SPTK, t. 9, Warszawa 2006, s. 432–433.

62. Stachura Eugeniusz, w: SPTK, t. 9, Warszawa 2006, s. 605–606.

V. Biogramy

63. Ks. Stanisław Anzorge, KDWł, 72(1989), dod. do nru 10–11, s. 2–3.

Biogramy pod poz. 63–99 podp.: Ks. W.F.

64. Ks. Władysław Arendarski, KDWł, 72(1989), dod. do nru 10–11, s. 3–4.

65. Ks. Juliusz Bednarski, KDWł, 72(1989), dod. do nru 10–11, s. 6.

66. Ks. Stanisław Brajczewski, KDWł, 72(1989), dod. do nru 10–11, s. 7–8.

67. Ks. Stefan Bryksa, KDWł, 72(1989), dod. do nru 10–11, s. 8–9.

68. Ks. Zygmunt Chmielecki, KDWł, 72(1989), dod. do nru 10–11, s. 11.

69. Ks. Józef Domagała, KDWł, 72(1989), dod. do nru 10–11, s. 13.

70. Ks. Jan Dusiński, KDWł, 72(1989), dod. do nru 10–11, s. 13–14.

71. Ks. Walerian Dwornicki, KDWł, 72(1989), dod. do nru 10–11, s. 14–15.

72. Ks. Stefan Gajewski, KDWł, 72(1989), dod. do nru 10–11, s. 16–17.

73. Ks. Wacław Gawrysiak (o. Marcin), KDWł, 72(1989), dod. do nru 10–11, s. 18.

74. Ks. Kazimierz Teodor Gołębiewski, KDWł, 72(1989), dod. do nru 10–11, s. 21.

75. Ks. Stanisław Jadczyk, KDWł, 72(1989), dod. do nru 10–11, s. 24.

76. Ks. Antoni Jarzecki, KDWł, 72(1989), dod. do nru 10–11, s. 27.

77. Ks. Edward Jurewicz, KDWł, 72(1989), dod. do nru 10–11, s. 29.

78. Ks. Julian Kaczorowski, KDWł, 72(1989), dod. do nru 10–11, s. 30.

79. Ks. Jan Kobierski, KDWł, 72(1989), dod. do nru 10–11, s. 33.

80. Ks. Jan Koper, KDWł, 72(1989), dod. do nru 10–11, s. 34.

81. Ks. Adam Krajewski, KDWł, 72(1989), dod. do nru 10–11, s. 37–38.

82. Ks. Józef Bogumił Kruczkowski, KDWł, 72(1989), dod. do nru 10–11, s. 38.

83. Ks. Jan Kutowski, KDWł, 72(1989), dod. do nru 10–11, s. 38–39.

84. Ks. Józef Lewandowski, KDWł, 72(1989), dod. do nru 10–11, s. 44.

85. Ks. Zygmunt Lipa, KDWł, 72(1989), dod. do nru 10–11, s. 46–47.

86. Ks. Józef Markowski, KDWł, 72(1989), dod. do nru 10–11, s. 50–51.

87. Ks. Tadeusz Matuszewski, KDWł, 72(1989), dod. do nru 10–11, s. 52.

88. Ks. Karol Mendera, KDWł, 72(1989), dod. do nru 10–11, s. 52–53.

89. Ks. Stanisław Nowicki, KDWł, 72(1989), dod. do nru 10–11, s. 56–57.

90. Ks. Tadeusz Oskierko, KDWł, 72(1989), dod. do nru 10–11, s. 58.

91. Ks. Stefan Piwnicki, KDWł, 72(1989), dod. do nru 10–11, s. 61–62.

92. Ks. Jacek Pomianowski (o. Kamil), KDWł, 72(1989), dod. do nru 10–11, s. 62–63.

93. Ks. Jan Przybiński, KDWł, 72(1989), dod. do nru 10–11, s. 64.

94. Ks. Stanisław Rębowski, KDWł, 72(1989), dod. do nru 10–11, s. 66–67.

95. Ks. Józef Stasinowski, KDWł, 72(1989), dod. do nru 10–11, s. 71–72.

96. Ks. Marian Józef Stroiński, KDWł, 72(1989), dod. do nru 10–11, s. 72–73.

97. Ks. Tadeusz Szpikowski, KDWł, 72(1989), dod. do nru 10–11, s. 75–76.

98. Ks. Leon Wierzbicki (o. Wojciech), KDWł, 72(1989), dod. do nru 10–11, s. 79.

99. Ks. Bronisław (Jan) Żmijewski, KDWł, 72(1989), dod. do nru 10–11, s. 85.

100. Bereśniewicz Aleksander, w: Zasłużeni dla Włocławka, Włocławek 1991, s. 23–24.

101. Kozal Michał, w: Zasłużeni dla Włocławka, Włocławek 1991, s. 91–92.

102. Radoński Karol Mieczysław, w: Zasłużeni dla Włocławka, Włocławek 1991, s. 174–175.

103. Tomaszewski Piotr, w: Zasłużeni dla Włocławka, Włocławek 1991, s. 203–204.

104. Zdzitowiecki Stanisław, w: Zasłużeni dla Włocławka, Włocławek 1991, s. 226–227.

105. Biogramy kapłanów diecezji włocławskiej, którzy zostali *ipso facto* inkardynowani do diecezji kaliskiej w dniu 25 III 1992 r., KDWł, 1992, s. 69–81.

106. Księża nie inkardynowani pracujący przejściowo w diecezji włocławskiej po II wojnie światowej, KDWł, 1993, s. 90–104.

107. Grotkowski Sebastian, w: WłSB, t. 1, Włocławek 2004, s. 61.

108. Korszyński Franciszek, w: WłSB, t. 1, Włocławek 2004, s. 72–73.

109. Zaręba Jan, w: WłSB, t. 1, Włocławek 2004, s. 185–186.

110. Zdzitowiecki Stanisław Kazimierz, w: WłSB, t. 1, Włocławek 2004, s. 186–188.

111. Bekier Jerzy, w: WłSB, t. 2, Włocławek 2005, s. 9–11.

112. Cieśliński Karol, w: WłSB, t. 2, Włocławek 2005, s. 40.

113. Leśniewski Apolinary, w: WłSB, t. 2, Włocławek 2005, s. 106–109.

114. Dembczyk Sylwan, w: WłSB, t. 3, Włocławek 2005, s. 37–38.

115. Kozal Michał, w: WłSB, t. 3, Włocławek 2005, s. 92–94.

116. Mączyński Franciszek, w: WłSB, t. 3, Włocławek 2005, s. 106–107.

117. Bartczak Stanisław, w: WłSB, t. 4, Włocławek 2006, s. 8–9.

118. Szafrański Władysław, w: WłSB, t. 4, Włocławek 2006, s. 150–151.

119. Tomaszewski Piotr Franciszek, w: WłSB, t. 4, Włocławek 2006, s. 161–163.

120. Barcki Kazimierz, w: WłSB, t. 6, Włocławek 2011, s. 2–3.

121. Leśnik Józef, w: WłSB, t. 6, Włocławek 2011, s. 73–74.

122. Morawski Michał, w: WłSB, t. 6, Włocławek 2011, s. 108–110.

123. Szymak Józef, w: WłSB, t. 6, Włocławek 2011, s. 155–156.

VI. Nekrologi

124. Ks. Marian Grzelak, KDWł, 59(1976), s. 238.
Nekrologi pod poz. 124–147 podp.: Ks. W. F.

125. Ks. Kazimierz Kaik, KDWł, 59(1976), s. 239.

126. Ks. Zbysław Hetman, KDWł, 59(1976), s. 240.

127. Ks. Stefan Stus, KDWł, 61(1978), s. 191.

128. Ks. Marian Dławichowski, KDWł, 62(1979), s. 94.

129. Ks. Konstanty Okurowski, KDWł, 62(1979), s. 95–96.

130. Ks. Julian Olejnik, KDWł, 62(1979), s. 144.

131. Ks. Wiktor Machalski, KDWł, 62(1979), s. 192.

132. Ks. Franciszek Kubacki, KDWł, 62(1979), s. 192.

133. Ks. Jan Kawecki, KDWł, 62(1979), s. 283.

134. Ks. Teofil Morawski, KDWł, 62(1979), s. 283–284.

135. Ks. Franciszek Żbik, KDWł, 62(1979), s. 284.

136. Ks. Jan Kwiatkowski, KDWł, 63(1980), s. 143.

137. Ks. Marian Janowski, KDWł, 63(1980), s. 144.

138. Ks. Paweł Ruszkiewicz, KDWł, 63(1980), s. 192.

139. Ks. Czesław Kruszyński, KDWł, 63(1980), s. 238–239.

140. Ks. Marian Majda, KDWł, 63(1980), s. 239–240.
141. Ks. Andrzej Amrogowicz, KDWł, 63(1980), s. 240.
142. Ks. Kazimierz Filipczak, KDWł, 64(1981), s. 93.
143. Ks. Władysław Górski, KDWł, 64(1981), s. 94.
144. Ks. Józef Balcerczyk, KDWł, 64(1981), s. 140–141.
145. Ks. Franciszek Perz, KDWł, 64(1981), s. 141.
146. Ks. Witold Romański, KDWł, 64(1981), s. 142.
147. Ks. Piotr Ciszewski, KDWł, 65(1982), s. 141–143.
148. Ks. Józef Olczyk, KDWł, 66(1983), s. 284–285.
149. Ks. Stanisław Michalak, KDWł, 66(1983), s. 286–287.
150. Żyli wśród nas, ŁB 1984, nr 3(5 II), s. 7; 1985, nr 2(20 I), s. 7; 1986, nr 3(2 II), s. 6; 1987, nr 4(15 II), s. 6–7.
151. Ks. Bolesław Szyszkiewicz, KDWł, 67(1984), s. 42.
152. Ks. Czesław Pytlarz, KDWł, 67(1984), s. 43.
153. Ks. Adam Danielewicz, KDWł, 67(1984), s. 43–44.
154. Ks. Bernard Matyaszek, KDWł, 67(1984), s. 44–45.
155. Ks. Jan Wiatr, KDWł, 67(1984), s. 45–46.
156. Ks. Józef Świniarski, KDWł, 67(1984), s. 237–238.
157. Ks. Stanisław Antczak, KDWł, 67(1984), s. 238–239.
158. Ks. Józef Minet, KDWł, 67(1984), s. 239.
159. Ks. Michał Jerzmanowski, KDWł, 67(1984), s. 240.
160. Ks. Andrzej Żurański, KDWł, 67(1984), s. 240–241.
161. Ks. Andrzej Baziński, KDWł, 68(1985), s. 45.
162. Ks. Bronisław Babinowski, KDWł, 68(1985), s. 95–96.
163. Ks. Jan Depta, KDWł, 68(1985), s. 96.
164. Ks. Edward Smolarek, KDWł, 68(1985), s. 142–143.
165. Ks. Czesław Żurmanowicz, KDWł, 68(1985), s. 143–144.
166. Ks. Roman Jałocho, KDWł, 68(1985), s. 144.
167. Ks. Hieronim Tomicki (Łysiak), KDWł, 68(1985), s. 191–192.
168. Ks. Czesław Górny, KDWł, 68(1985), s. 192.
169. Ks. Bolesław Perzyna, KDWł, 68(1985), s. 271–272.

170. Ks. Franciszek Gołąb, KDWł, 68(1985), s. 274–275.

171. Ks. Stefan Wilmowski (Wędzich), KDWł, 68(1985), s. 276–277.

172. Ks. Jan Rogulski, KDWł, 69(1986), s. 48.

173. Ks. Leon Dankowski, KDWł, 69(1986), s. 95.

174. Ks. Jan Mado, KDWł, 69(1986), s. 144.

175. Ks. Jerzy Bekier, KDWł, 69(1986), s. 191–192.

176. Ks. Dominik Bengier, ŁB 1987, nr 7(29 III), s. 7; toż rozsz., KDWł, 70(1987), s. 192.

177. Ks. Marian Chwilczyński, ŁB, 1987, nr 11(24 V), s. 7; toż rozsz., KDWł, 70(1987), s. 140–141.

178. Ks. Stanisław Olejnik, ŁB, 1987, nr 13(21 VI), s. 7; toż rozsz., KDWł, 70(1987), s. 143.

179. Ks. Ignacy Bronszewski, ŁB, 1987, nr 16(2 VIII), s. 8; toż rozsz., KDWł, 70(1987), s. 141.

180. Ks. Józef Lisewski, ŁB, 1987, nr 17(16 VIII), s. 8; toż rozsz., KDWł, 70(1987), s. 143–144.

181. Ks. Bogumił Kasprzak, ŁB, 1987, nr 19(13 IX), s. 7; toż rozsz. KDWł, 70(1987), s. 142.

182. Ks. Zenon Mateja, KDWł, 70(1987), s. 47.

183. Ks. Antoni Prejser, ŁB 1987, nr 22(25 X), s. 7; toż rozsz., KDWł, 70(1987), s. 144.

184. Ks. Bolesław Murawski, ŁB, 1987, nr 23(8 XI), s. 7; toż rozsz., KDWł, 71(1988), s. 91–92.

185. Ks. Władysław Węgrzyn, ŁB, 1987, nr 23(8 XI), s. 7; toż rozsz., KDWł, 71(1988), s. 214.

186. Ks. Bogdan Czypicki, ŁB, 1987, nr 24(22 XI), s. 7.

187. Ks. Józef Marian Myszkiewicz, ŁB, 1987, nr 25(6 XII), s. 7.

188. Ks. Józef Prorok, ŁB, 1987, nr 25(6 XII), s. 7; toż rozsz., KDWł, 71(1988), s. 286–287.

189. Ks. Bronisław Stalkowski, ŁB, 1987, nr 26(20 XII), s. 15; toż rozsz., KDWł, 71(1988), s. 285–286.

190. Ks. Tadeusz Tadeusiak, KDWł, 70(1987), s. 45–46.

191. Ks. Franciszek Lubecki, KDWł, 70(1987), s. 46–47.

192. Ks. Piotr Sokołowski, KDWł, 70(1987), s. 92–93.

193. Ks. Serafin Opałko, KDWł, 70(1987), s. 136–139.

194. Ks. Zbigniew Wudarski, KDWł, 70(1987), s. 139–140.

195. Ks. Edward Gołas, ŁB, 1988, nr 1(3 I), s. 7.

196. Ks. Zygmunt Mielcarek, ŁB, 1988, nr 2(17 I), s. 7.

197. Ks. Czesław Wojciechowski, ŁB, 1988, nr 2(17 I), s. 7.

198. Ks. Stanisław Iwanicki, ŁB, 1988, nr 3(31 I), s. 7; toż rozsz., KDWł, 71(1988), s. 214–215.

199. Ks. Marek January Urban, ŁB, 1988, nr 3(31 I), s. 7.

200. Ks. Wiktor Ptak, ŁB, 1988, nr 4(14 II), s. 7; toż rozsz., KDWł, 71(1988), s. 215.

201. Ks. Franciszek Bartczak, ŁB, 1988, nr 5(28 II), s. 7; toż rozsz., KDWł, 72(1989), s. 91.

202. Ks. Stanisław Cała, ŁB, 1988, nr 6(13 III), s. 7; toż rozsz., KDWł, 71(1988), s. 45.

203. Ks. Stanisław Kucharzak, ŁB, 1988, nr 7(27 III), s. 15.

204. Ks. Franciszek Olczyk, ŁB, 1988, nr 9(24 IV), s. 7.

205. Ks. Franciszek Jóźwiak, ŁB, 1988, nr 10(8 V), s. 6.

206. Ks. Ireneusz Kaźmierski, ŁB, 1988, nr 12(5 VI), s. 7; toż rozsz., KDWł, 75(1992), s. 45.

207. Ks. Konstanty (dawn. Alfons) Hytry, ŁB, 1988, nr 13(19 VI), s. 7.

208. Ks. Juliusz Sławomir Kłoniecki, ŁB, 1988, nr 16(31 VII), s. 7.

209. Ks. Franciszek Klukowski, ŁB, 1988, nr 18(28 VIII), s. 7; toż rozsz., KDWł, 75(1992), s. 45–46.

210. Ks. Marian Klimkiewicz, ŁB, 1988, nr 20(25 IX), s. 7; toż rozsz., KDWł, 72(1989), s. 94–95.

211. Ks. Franciszek Wieczorek, ŁB, 1988, nr 23(6 XI), s. 7; toż rozsz., KDWł, 75(1992), s. 46–47.

212. Ks. Franciszek Kulesza, ŁB, 1988, nr 24(20 XI), s. 7; toż rozsz., KDWł, 72(1989), s. 91–92.

213. Ks. Eugeniusz Kręcicki, ŁB, 1988, nr 25(4 XII), s. 7; toż rozsz., KDWł, 75(1992), s. 46.

214. Ks. Bronisław Dombrowicz, KDWł, 71(1988), s. 44–45.

215. Ks. Jan Paweł Grajnert, KDWł, 71(1988), s. 94–96.

216. Ks. Antoni Andrzej Palka, ŁB, 1989, nr 6(12 III), s. 7.

217. Ks. Eustachy Dominiak, ŁB, 1989, nr 7(26 III), s. 16; toż rozsz., KDWł, 72(1989), s. 96.

218. Ks. Tadeusz Roman Guzenda, ŁB, 1989, nr 15(16 VII), s. 7; toż rozsz., KDWł, 72(1989), s. 305. (Podp.: R.).

219. Ks. Bolesław Trafalski, ŁB, 1989, nr 16(30 VII), s. 7; toż rozsz., KDWł, 75(1992), s. 117.

220. Ks. Eugeniusz Czapiewski, ŁB, 1989, nr 24(19 XI), s. 7.

221. Ks. Józef Tadeusz Żelazek, ŁB, 1990, nr 3(11 II), s. 7.

222. Ks. Feliks Grzelka, ŁB, 1990, nr 4(25 II), s. 7; toż rozsz., KDWł, 75(1992), s. 108–109.

223. Ks. Henryk Władysław Miazin, ŁB, 1990, nr 5(11 III), s. 7; toż rozsz., KDWł, 75(1992), s. 113.

224. Ks. Stefan Paweł Kaniewski, ŁB, 1990, nr 11(3 VI), s. 7.

225. Ks. Zenon Smogorzewski, ŁB, 1990, nr 11(3 VI), s. 7; toż rozsz., KDWł, 75(1992), s. 115.

226. Ks. Leonard Karolewski, ŁB, 1990, nr 17(26 VIII), s. 7; toż rozsz., KDWł, 75(1992), s. 108–109.

227. Ks. Jan Wolski, ŁB, 1990, nr 22(4 XI), s. 6; toż rozsz., KDWł, 75(1992), s. 117–118.

228. Ks. Stanisław Kilian, ŁB, 1990, nr 23(18 XI), s. 6; toż rozsz., KDWł, 75(1992), s. 110–111.

229. Ks. Jan Grochowina, ŁB, 1990, nr 24(2 XII), s. 6; toż rozsz., KDWł, 75(1992), s. 108.

230. Ks. Edward Prandota, ŁB, 1990, nr 26(30 XII), s. 6; toż rozsz., KDWł, 75(1992), s. 113–114.

231. Ks. Bohdan Stefan Junka, ŁB, 1991, nr 1(13 I), s. 6; toż rozsz., KDWł, 75(1992), s. 108.

232. Ks. Stanisław Napierała, ŁB, 1991, nr 5(10 III), s. 7; toż rozsz., KDWł, 75(1992), s. 113.

233. Ks. Szczepan Ostajewski, ŁB, 1991, nr 6(24 III), s. 15; toż rozsz., KDWł, 75(1992), s. 114.

234. Ks. Stefan Smarzyński, ŁB, 1991, nr 6(24 III), s. 15; toż rozsz., KDWł, 75(1992), s. 114.

235. Ks. Alfons Przybyła, ŁB, 1991, nr 10(19 V), s. 7.

236. Ks. Lucjan Zielonkiewicz, ŁB, 1991, nr 14(14 VII), s. 7.

237. Ks. Jan Sylwester Rzekanowski, ŁB, 1991, nr 15(28 VII), s. 7; toż rozsz., KDWł, 75(1992), s. 114.

238. Ks. Tadeusz Krokocki, ŁB, 1991, nr 16(11 VIII), s. 7; toż rozsz., KDWł, 75(1992), s. 111–112.

239. Ks. Jerzy Józef Kolczyński, ŁB, 1991, nr 20(6 X), s. 7; toż rozsz., KDWł, 75(1992), s. 111.

240. Ks. Leon Dębowski, ŁB, 1991, nr 21(20 X), s. 7; toż rozsz., KDWł, 74(1991), s. 425–426.

241. Ks. Marian Józef Sujkowski, ŁB, 1991, nr 24(1 XII), s. 7; toż rozsz., KDWł, 74(1991), s. 426–427.

242. Ks. Jan Baran, ŁB, 1992, nr 2(26 I), s. 7; toż rozsz., KDWł, 75(1992), s. 44–45.

243. Ks. Mieczysław Wesołowski, ŁB, 1992, nr 4(23 II), s. 7; toż rozsz., KDWł, 75(1992), s. 222–223.

244. Ks. Jan Fortuna, ŁB, 1992, nr 11(31 V), s. 7; toż rozsz., KDWł, 76(1993), s. 244.

245. Ks. Jerzy Marian Kaźmierczak, ŁB, 1992, nr 19(20 IX), s. 7.

246. Ks. Wacław Przyjazny, ŁB, 1992, nr 20(4 X), s. 7; toż rozsz., KDWł, 75(1992), s. 224.

247. Ks. Zbigniew Durczyński, ŁB, 1992, nr 21(18 X), s. 7; toż rozsz., KDWł, 75(1992), s. 231.

248. Ks. Michał Dobrzański, ŁB, 1992, nr 23(15 XI), s. 7; toż rozsz., KDWł, 76(1993), s. 245.

249. Ks. Franciszek Nowacki, ŁB, 1992, nr 24(29 XI), s. 7; toż rozsz., KDWł, 75(1992), s. 223.

250. Ks. Sylwester Rzekanowski, KDWł, 75(1992), s. 119.

251. Ks. Antoni Owczarek, ŁB, 1993, nr 4(21 II), s. 7.

252. Ks. Stanisław Nowak, ŁB, 1993, nr 7(4 IV), s. 7; toż rozsz., KDWł, 76(1993), s. 48.

253. Ks. Stanisław Jarzęcki, ŁB, 1993, nr 11(30 V), s. 7.

254. Ks. Władysław Matus (Józef Malkiewicz), ŁB, 1993, nr 12(13 VI), s. 7.

255. Ks. Jerzy Jankowski, ŁB, 1993, nr 13(27 VI), s. 7; toż rozsz.; KDWł, 78(1995), s. 448–449.

256. Ks. Stanisław Smolarski, ŁB, 1993, nr 13(27 VI), s. 7; toż rozsz.; KDWł, 78(1995), s. 449.

257. Ks. Antoni Bogumił Maciaszek, ŁB, 1993, nr 14(11 VII), s. 7; toż rozsz.; KDWł, 78(1995), s. 449–450.

258. Ks. Kazimierz Szałkowski, ŁB, 1993, nr 15(25 VII), s. 7; toż rozsz.; KDWł, 78(1995), s. 451–452.

259. Ks. Tadeusz Majewski, ŁB, 1993, nr 15(25 VII), s. 7; toż rozsz.; KDWł, 78(1995), s. 450.

260. Ks. Stanisław Mazierski, ŁB, 1993, nr 16(8 VIII), s. 7; toż rozsz.; KDWł, 76(1993), s. 264–265.

261. Ks. Henryk Nowicki, ŁB, 1993, nr 18(5 IX), s. 7; toż rozsz.; KDWł, 78(1995), s. 451.

262. Ks. Alojzy Marcin Lewandowski, ŁB, 1993, nr 19(19 IX), s. 7.

263. Ks. Jan Zakrzewski, ŁB, 1993, nr 26(25 XII), s. 15.

264. Ks. Jan Błaszczak, KDWł, 76(1993), s. 265–266.

265. Ks. Wacław Rostek, KDWł, 76(1993), s. 244.

266. Ks. Tadeusz Tomaszewski, ŁB, 1994, nr 2(23 I), s. 7.

267. Ks. Jan Trzaskowski, ŁB, 1994, nr 3(6 II), s. 11.

268. Ks. Tadeusz Ludwik Sukiennik, ŁB, 1994, nr 7(3 IV), s. 15.

269. Ks. Paweł Gurzawski, ŁB, 1994, nr 7(3 IV), s. 15.

270. Ks. Stanisław Pawlak, ŁB, 1994, nr 10(15 V), s. 7.

271. Ks. Stanisław Wilusz, ŁB, 1994, nr 16(7 VIII), s. 7.

272. Ks. Stanisław Bartczak, ŁB, 1994, nr 20(2 X), s. 7; toż rozsz., KDWł, 77(1994), s. 303.

273. Ks. Zenon Michalski, KDWł, 77(1994), s. 239.

274. Ks. Błażej Łukasz Andrysiak, ŁB, 1995, nr 3(5 II), s. 7.

275. Ks. Władysław Stopczyk, ŁB, 1995, nr 7(2 IV), s. 7.

276. Ks. Tadeusz Korpusiński (Korpusik), ŁB, 1995, nr 7(2 IV), s. 7; toż rozsz., KDWł, 78(1995), s. 176.

277. Ks. Euzebiusz Modrzejewski, ŁB, 1995, nr 11(28 V), s. 7; toż rozsz., KDWł, 78(1995), s. 124.

278. Ks. Józef Orzełowski, ŁB, 1995, nr 18(3 IX), s. 7; toż rozsz., KDWł, 78(1995), s. 410–411.

279. Ks. Józef Iwanicki, ŁB, 1995, nr 18(3 IX), s. 7.

280. Ks. Stanisław Nowak, KDWł, 78(1995), s. 411.

281. Ks. Stefan Jarzębski, KDWł, 78(1995), s. 447–448.

282. Ks. Jan Błaszczyk, KDWł, 78(1995), s. 452–453.

283. Ks. Włodzimierz Andrzejak, KDWł, 78(1995), s. 453.

284. Ks. Józef Będkowski, KDWł, 78(1995), s. 511.

285. Ks. Jan Zakrzewski, KDWł, 78(1995), s. 536.

286. Ks. Bogdan Kazimierz Jarominiak, ŁB, 1996, nr 7(31 III), s. 15.

287. Ks. Kazimierz Jan Paczkowski, ŁB, 1996, nr 7(31 III), s. 15.

288. Ks. Antoni Lucjan Staszak, ŁB, 1996, nr 10(12 V), s. 7.

289. Ks. Stanisław Olejarz, ŁB, 1996, nr 19(15 IX), s. 7; toż rozsz., KDWł, 80(1997), s. 169.

290. Ks. Stanisław Dąbrowski, ŁB, 1996, nr 24(24 XI), s. 7.

291. Ks. Władysław Szafrański, KDWł, 79(1996), s. 244–245.

292. Ks. Stanisław Pawlak, KDWł, 79(1996), s. 31.

293. Ks. Zygmunt Sobieraj, ŁB, 1997, nr 2(19 I), s. 7.

294. Ks. Józef Szuleta, ŁB, 1997, nr 3(2 II), s. 7.

295. Ks. Kazimierz Woźniak, ŁB, 1997, nr 4(16 II), s. 7; toż rozsz., KDWł, 81(1998), s. 45.

296. Ks. Klemens Stanisław Nowakowski, ŁB, 1997, nr 4(16 II), s. 7.

297. Ks. Czesław Jan Kozłowski, ŁB, 1997, nr 9(27 IV), s. 7.

298. Ks. Augustyn Brandt, ŁB, 1997, nr 13(22 VI), s. 7.

299. Ks. Piotr Podsiadły, ŁB, 1997, nr 16(3 VIII), s. 7; toż rozsz., KDWł, 80(1997), s. 312–313.

300. Ks. Zdzisław Marian Musialik, ŁB, 1997, nr 19(14 IX), s. 7; toż rozsz., KDWł, 80(1997), s. 313–314.

301. Ks. Wiktor Baranowski, ŁB, 1997, nr 26(21 XII), s. 11.

302. Ks. Ryszard Janecki, ŁB/N, 1998, nr 13(29 III), s. III; toż rozsz., KDWł, 81(1998), s. 135.

303. Ks. Jan Talaska, ŁB/N, 1998, nr 29(19 VII), s. IV; toż rozsz., KDWł, 81(1998), s. 323–324.

304. Ks. Leszek Zbigniew Tokarski, ŁB/N, 1998, nr 37(13 IX), s. IV; toż rozsz., KDWł, 81(1998), s. 451.

305. Śp. ks. Stanisław Kurant, ŁB/N, 1998, nr 46(15 XI), s. IV; toż rozsz. pt. Ks. Stanisław Kurant, KDWł, 81(1998), s. 522–523.

306. Ks. Wojciech Janowski, ŁB/N, 1998, nr 47(22 XI), s. III.

307. Śp. ks. Sylwester Andrzej Goździewicz, ŁB/N, 1998, nr 49(6 XII), s. IV; toż rozsz. pt. Ks. Sylwester Goździewicz, KDWł, 81(1998), s. 522.

308. Śp. ks. Stanisław Szewczyk, ŁB/N, 1998, nr 50(13 XII), s. IV.

309. Ks. Kazimierz Zakrzewski, KDWł, 81(1998), s. 45–46.

310. Ks. Jan Nowak, KDWł, 81(1998), s. 92–93.

311. Ks. Edward Nowicki, KDWł, 81(1998), s. 324.

312. Ks. Józef Osyda, KDWł, 81(1998), s. 450–451.

313. Ks. Jan Kosek, KDWł, 81(1998), s. 523.

314. Ks. Stefan Baranowski, KDWł, 81(1998), s. 587.

315. Śp. ks. Stefan Baranowski, ŁB/N, 1999, nr 1(3 I), s. IV.

316. Śp. ks. Konrad Andrzej Bąbka, ŁB/N, 1999, nr 2(10 I), s. IV.

317. Śp. ks. Dionizy Dojlitko, ŁB/N, 1999, nr 4(24 I), s. IV.

318. Śp. ks. Władysław Jach, ŁB/N, 1999, nr 6(7 II), s. IV; toż rozsz. pt. Ks. Władysław Jach, KDWł, 82(1999), s. 132.

319. Śp. ks. Józef Łochowski, ŁB/N, 1999, nr 15(11 IV), s. IV; toż rozsz. pt. Ks. Józef Łochowski, KDWł, 82(1999), s. 182–199.

320. Ks. Mieczysław Werbiński, KDWł, 83(2000), s. 357.

321. Ks. Józef Chlebicz, KDWł, 83(2000), s. 358.

322. Ks. Stanisław Jakubowski, KDWł, 83(2000), s. 411–412.

323. Ks. Jan Ordan, KDWł, 83(2000), s. 412–413.

324. Ks. Jan Pietrzykowski, KDWł, 83(2000), s. 413–414.

325. Ks. Stanisław Cieśla, MDWł, 90(2007), s. 885–887.

326. Zmarł ks. Józef Klamecki, MDWł, 91(2008), s. 915–916.

327. Zmarł ks. Bronisław Króliczak, MDWł, 91(2008), s. 916–918.

328. Zmarł ks. kan. Stanisław Wojciechowski, MDWł, 92(2009), s. 311–312.

329. Zmarł ks. Stanisław Krawczyk, MDWł, 92(2009), s. 425–426.

330. Zmarł ks. Stanisław Brukiewski, MDWł, 92(2009), s. 426–427.

331. Zmarł ks. kan. Piotr Cieśla, MDWł, 93(2010), s. 813–814.

332. Zmarł ks. Stanisław Śnieżewski, MDWł, 93(2010), s. 814–815.

333. Zmarł ks. Wacław Ławiński, MDWł, 93(2010), s. 815–818.

334. Zmarł ks. Józef Kuś, MDWł, 94(2011), s. 1103–1105.

335. Zmarł ks. Andrzej Ciapciński, MDWł, 95(2012), s. 835–836.

336. Zmarł ks. kan. Kazimierz Urycki, MDWł, 95(2012), s. 1091–1092.

VII. Artykuły popularno-naukowe, popularne, reportaże

337. Obraz Nawiedzenia w katedrze włocławskiej, Z Jasnej Góry do Włocławka, ŁB 1982, nr 7(22 VIII), s. 4–5 (podp.: X. Zbigniew Niemysłowiak).

338. Młodość biskupa Kozala, ŁB, 1983, nr 2(23 I), s. 3.

339. Prymasi w Polsce, ŁB, 1983, nr 13(26 VI), s. 2.

340. Włocławska pielgrzymka do Rzymu [sprawozdanie], ŁB, 1984, nr 3 (5 II), s. 6; nr 5 (4 III), s. 6; nr 6(18 III), s. 14. [Podp.:] ks. Z. Niemysłowiak.

341. Monte Cassino, ŁB, 1984, nr 10(13 V), s. 3.

342. Włocławskie czasopisma kościelne 1898–1939, ŁB, 1984, nr 12(10 VI), s. 11–12.

343. Czy znasz ten znak? [formy znaku krzyża], ŁB, 1984, nr 18(2 IX), s. 4.

344. 100-lecie ciechocińskiej świątyni, 1984, nr 19(16 IX), s. 4–5.

345. Nie zginęła! [odzyskanie niepodległości przez Polskę w 1918 r.], ŁB, 1984, nr 23(11 XI), s. 1, 4–5.

346. Był taki czas... [początek roku według różnych stylów, tzn. sposobów rachuby czasu], ŁB, 1985, nr 7(31 III), s. 14.

347. 800(?) lat Kowala, ŁB, 1985, nr 21(13 X), s. 8.

348. Fary brzeskiej 750 lat..., ŁB, 1985, nr 23(10 XI), s. 8.

349. „Mój ojciec i moja matka opuścili mnie, a Pan Bóg przyjął mnie do Siebie" [ks. Gabriel Piotr Boduen – opiekun porzuconych dzieci], ŁB, 1986, nr 15(20 VII), s. 2.

350. Ksiądz Piotr Skarga, ŁB, 1986, nr 26(21 XII), s. 8.

351. Czy biskup Michał Kozal był męczennikiem?, ŁB, 1987, nr 2(18 I), s. 5.

352. Fotografia o randze symbolu [bpa Michała Kozala i o. Maksymiliana Kolbe], ŁB, 1987, nr 2(18 I), s. 5.

353. Cenne negatywy [zdjęć obozowych bpa Michała Kozala], ŁB, 1987, nr 11(24 V), s. 8.

354. Kalendarium życia [bpa Michała Kozala], ŁB 1987, nr 15(19 VII), s. 1.

355. 30-lecie polskiej kaplicy w Watykanie, ŁB, 1988, nr 15(17 VII), s. 2.

356. Kaliszanka kandydatką na ołtarze [Zofia Truszkowska], ŁB, 1988, nr 15(17 VII), s. 5.

357. Założyciel wielu zgromadzeń zakonnych [o. Honorat Koźmiński], ŁB, 1988, nr 21(9 X), s. 4.

358. Matka Franciszka Siedliska, ŁB, 1989, nr 9(23 IV), s. 1–2.

359. Kim był święty Wojciech – dla Europy, dla Polski, dla diecezji włocławskiej, ŁB, 1996, nr 8(14 IV), s. 4.

360. Miasto biskupie [Włocławek], „Słowo. Dziennik Katolicki", 2(1994), nr 30(11–12–13 II), s. 8.

361. Ptaki drapieżne, „Kalendarz Rolników", 1999, s. 196.

362. Roman Andrzejewski Krajowy Duszpasterz Rolników (wywiad), „Łowiec Polski", 2000, nr 10, s. 9.

363. Homilia – Hubert 2000, „Łowiec Polski", 2000, nr 10, s. 5.

364. Uroczystości Hubertowskie w Warszawie [homilia], „Łowiec Polski", 2002, nr 1, s. 4–5.

365. Koleżanki i koledzy, członkowie Polskiego Związku Łowieckiego [list], „Łowiec Polski", 2003, nr 11, s. 5.

366. Przedmowa, w: Tomasz Nogaj, Dwie ambony. Łowiectwo i Kościół, czyli o słowach i o tym, co łączy myślistwo i Kościół katolic-

ki w Polsce w historii, kulturze, języku i ceremoniach, Kraków 2013, s. 15–17.

Redaktor i członek redakcji

„Kronika Diecezji Włocławskiej" – członek zespołu redakcyjnego (1981–1987), redaktor (1988, nr 3/4 – 2001).

„Biuletyn Kurii Diecezjalnej we Włocławku" – redaktor 1988–2001.

„Rocznik Diecezji Włocławskiej", Rok 1983 – redaktor [nie uwidoczniony].

„Rocznik Diecezji Włocławskiej", Rok 1991 – opracował i członek zespołu autorów odpowiedzialnych.

Diecezja Włocławska 2000, Włocławek 2001 – członek zespołu autorów.

„Zapiski Kujawsko-Dobrzyńskie" – członek rady redakcyjnej t. 8(1993) – t. 22(2007).

* * *

M. Ledwosiński, Ćwierć wieku kapłaństwa krajowego kapelana PZŁ, „Łowiec Polski", 1999, nr 12, s. 7.

Zestawił ks. Kazimierz Rulka